

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

30 mei 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van de heer Sven Gatz tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over voorzieningen voor doven en gehoorgestoorden op de Vlaamse televisiezenders

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de problemen bij het uitzenden van must-carryzenders door de Brusselse kabelmaatschappijen

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de initiatieven voor meer minderheden in de media, inzonderheid de VRT

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het project digitale VRT-televisie

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 30 mei 2002

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De interpellatie wordt gehouden om 9.35 uur.*

Interpellatie van de heer Sven Gatz tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over voorzieningen voor doven en gehoorgestoorden op de Vlaamse televisiezenders

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Gatz tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over voorzieningen voor doven en gehoorgestoorden op de Vlaamse televisiezenders.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, doven en gehoorgestoorden hebben altijd al grote moeilijkheden ondervonden op het vlak van communicatie. Vooreerst is het voor hen niet eenvoudig om zelf te communiceren omwille van hun handicap, maar indien ze dan al heel geoefend zijn in communicatie, valt het hen vaak nog moeilijk om te kunnen meepraten over een aantal zaken. Vooral bij kinderen is er een dagelijkse confrontatie met informatie- en communicatieproblemen.

Maar ook dove jongeren hebben het nog steeds erg moeilijk om te kunnen 'meedraaien' in onze moderne wereld. Een aantal jongeren die mij recent opzochten in het kader van het jongerenparlement rond het thema 'What do you think', getuigt dat het voor hen momenteel onmogelijk is om informatieprogramma's te volgen op onze Vlaamse zenders. Populaire jongerenseries die in het Nederlands worden uitgezonden, zijn niet toegankelijk en als er al in ondertiteling is voorzien tijdens het nieuws, is het vaak moeilijk te begrijpen waarover het gaat,

zeker als men de context die de presentator schetst, moet ontberen.

Als men nu rekening houdt met de grote hoeveelheid gespreksonderwerpen onder jongeren – en vaak ook onder volwassenen – die geheel of gedeeltelijk gebaseerd zijn op zaken die op televisie werden bekeken, dan beseft men hoe moeilijk het is voor dove jongeren om 'mee' te zijn. Bovendien raken jongeren dikwijls via jongerenprogramma's of reportages spontaan geïnformeerd over thema's die hen aanbelangen. Ik denk bijvoorbeeld aan drugs, homoseksualiteit of voorbehoedmiddelen. Wanneer men deze programma's niet kan bekijken, dan moet men heel wat informatie ontberen.

In verschillende landen, en ook bij Franstalige zenders in eigen land, bestaat reeds de gewoonte om uitzendingen met gebarentaal te begeleiden. Heel wat doven zijn vragende partij om deze mogelijkheid ook in Vlaanderen in te voeren. Tot op vandaag bestaat er op geen enkele Vlaamse zender begeleiding van welke programma's ook in gebarentaal. Als er al in ondertiteling voorzien is, is die vaak afgestemd op volwassenen en niet altijd even makkelijk en spontaan te volgen voor jongeren. Gebarentaal zou programma's een heel stuk toegankelijker maken.

Ondertiteling is uiteraard een stap in de goede richting. Mensen die op latere leeftijd doof of gehoorgestoord geworden zijn, richten zich naar verluidd veeleer op ondertiteling. Dit blijkt voor hen een goede manier te zijn om hun probleem op te lossen. Voor mensen die reeds van bij de geboorte of van jongs af aan doof of gehoorgestoord zijn, gaat de voorkeur echter uit naar gebarentaal. Naar verluidd zijn het vooral de doven en gehoorgestoorden die de voorkeur geven aan ondertiteling, die hun slag thuishalen. Ik weet niet in welke mate deze informatie correct is, maar dit is in ieder geval wat men mij verteld heeft. Ondertiteling van het nieuws lost dus niet alles op.

Gatz

Op 5 mei 1999 nam het Vlaams Parlement, in plenaire zitting, de tekst aan van een resolutie waarin onder meer gevraagd werd aan de Vlaamse regering een initiatief te nemen om in de beheersovereenkomst met de VRT de bepaling op te nemen dat alle Nederlandstalige tv-programma's in het Nederlands ondertiteld moeten worden en dat, waar nodig, een omzetting in gebarentaal gebeurt. In het begin van deze legislatuur werd de uitvoering van deze resolutie in de motie van aanbeveling naar aanleiding van de beleidsbrief van minister Vogels opnieuw gevraagd en gesteund door het parlement. Op een vraag die mevrouw Heeren zowat een jaar geleden stelde over de verdere opvolging van deze resolutie antwoordde u dat doven en slechthorenden zeker gehoor vinden bij uw kabinet, wat ik trouwens niet betwist. De uitvoering van de resolutie zou vervat zitten onder de noemer 'aandacht voor een specifiek beleid voor minderheden' in de beheersovereenkomst met de VRT. Er zou reeds een diepgaand kwaliteitsonderzoek zijn uitgevoerd over de professionalisering van ondertitelingsystemen. Toch slaagt men er blijkbaar nog niet in om voor de doelgroep, en meer bepaald voor de jongeren binnen deze groep, een voelbare verbetering te realiseren.

Ik wil u dan ook de volgende concrete vragen stellen. Hoe ver staat het met de implementatie van de afspraken rond de ondertiteling van programma's door de VRT, zoals een jaar geleden aangekondigd? Is er reeds een rapportering gebeurd van de stappen die werden gezet en over de initiatieven die werden genomen?

Bent u het ermee eens dat er nog steeds een grote leemte bestaat op het vlak van de toegankelijkheid van de media voor doven, en in het bijzonder voor wat betreft het Nederlandstalige televisieaanbod?

Werd er reeds onderzoek verricht naar de integratie van gebarentaal in tv-programma's in Vlaanderen? Hoe wordt dit fenomeen in andere landen geëvalueerd?

Hoe denkt u vanuit uw bevoegdheden inzake media stappen te kunnen zetten om bij de openbare zender de toegankelijkheid van tv-programma's voor doven nog te verhogen? Zijn er stimulansen of wettelijke middelen voorhanden om ook bij privé-zenders een minimum aan programma's te laten ondersteunen door ondertiteling met gebarentaal?

Denkt u eraan om, in samenwerking met de minister van Welzijn, een actieplan te ontwikkelen rond de begeleiding van Nederlandstalige tv-programma's door gebarentaal?

Er zijn al een aantal zaken gebeurd. Ik denk bijvoorbeeld aan de ondertiteling van de nieuwsprogramma's, mijns inziens een heel goede zaak. Toch moeten in het kader van andere programma's nog andere stappen gezet worden ten gunste van doven en gehoorgestoorden, waarbij ik in het bijzonder aan gebarentaal denk.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de minister, ik sluit mij ten volle bij deze interpellatie aan. Ik wil ze bovendien uitbreiden naar alle doven en gehoorgestoorden, en ze dus niet beperken tot de jongeren alleen. Ik vraag me ook af of het niet interessant zou zijn het voorbeeld te volgen van de nieuwsuitzendingen van de RTBF.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, namens de CD&V-fractie wil ik me volmondig aansluiten bij de concrete vragen van de heer Gatz. Het was trouwens onder impuls van de CD&V-fractie dat daarover in het parlement een resolutie werd aangenomen.

Ook bij de evaluatie van de beheersovereenkomst en in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst vroegen de verschillende fracties hiervoor aandacht. Er zijn reeds een aantal stappen gezet, maar ik denk dat het moment nu meer dan rijp is om de inspanningen ten gunste van die doelgroep nog verder op te drijven.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is inderdaad niet de eerste keer dat dit onderwerp ter sprake komt. Zoals de heer Gatz zei, heeft mevrouw Heeren hierover in juni 2001 reeds een vraag om uitleg gesteld. Ook toen werd een stand van zaken gegeven.

Er wordt telkens van de evaluatie van de beheersovereenkomst gebruik gemaakt om samen met de directie van de VRT te bekijken hoe ver we op dat vlak staan en wat reeds gebeurd is.

Van Mechelen

Ik neem aan dat uw vraag ook geïnspireerd is door brieven die u werden toegestuurd door personen uit de betreffende doelgroep. Ook ik heb die brieven ontvangen.

Op 22 maart jongstleden heb ik dan ook een schrijven gericht aan de directie van de VRT om de meest actuele stand van zaken te krijgen over het beleid ten aanzien van doven en slechthorenden. Het is misschien niet slecht even te overlopen wat mevrouw von Wackerbarth op 9 april 2002 heeft geantwoord. Ze stelt dat op dit ogenblik niet alleen het uitgebreid tv-journaal van 19 uur speciaal door teletekst wordt ondertiteld maar ook het journaal van 18 uur en het nieuws van 20 uur. Daarenboven wordt elke dag het informatief jongerenmagazine Kierewiet op Ketnet ondertiteld, evenals het uitgebreid weerbericht omstreeks 20.15 uur op TV1. Daarnaast bevat de service aan doven en slechthorenden ook de ondertiteling van alle eigen drama's en fictiereeksen die de VRT op het scherm brengt. De voorbeelden zijn legio. We denken daarbij aan Thuis, De Kampioenen, Stille Waters, Flikken, Recht op Recht, Afrit 9, Vlaanderen Vakantieland, Dierendokters, Ooggetuige, Gentse Waterzooi, Histories, Stafkes Straffe Kost, enzovoort.

Bovendien worden ook de belangrijkste rechtstreekse sportreportages, zoals voetbal, wielervedstrijden en tennis, via teletekstopagina 888 ondertiteld. Men kan ervan uitgaan dat ongeveer een derde van het Nederlandstalig aanbod aan televisie op TV1, Canvas en Ketnet speciaal wordt ondertiteld. Rekening houdend met de beschikbare mankracht en middelen is dit volgens mevrouw von Wackerbarth het maximum dat de VRT aankan.

De directeur Televisie laat me ook weten dat er vanzelfsprekend nog een aantal andere programma's zijn, zoals vreemdtalige uitzendingen, die een open ondertiteling krijgen. Ze moeten vanzelfsprekend worden toegevoegd aan het eerder vermelde aantal.

Wat de bijkomende inspanningen betreft, is beslist dat naar aanleiding van het WK 2002 in Korea en Japan de VRT 17 voetbalwedstrijden rechtstreeks zal ondertitelen voor doven en gehoorgestoorden. Er worden permanent inspanningen geleverd om die programma's, waarvan men aanneemt dat ze in de smaak vallen van deze doelgroep, te ondertitelen. We denken daarbij aan de nieuwsuitzendingen van beide netten, een aantal Vlaamse dramareeksen en uitzendingen die tot de human interest behoren. Daarnaast worden ook een aantal grote

sportmanifestaties ondertiteld. Dit gebeurt ten dele met behulp van de spraakherkenningstechnologie bij de ondertiteling van live-uitzendingen.

Het klopt dat de VRT op dit moment geen gebruik maakt van een gebarentolk. De VRT merkt op dat het in beeld brengen van zo'n tolk een speciale beeldregie veronderstelt voor elk programma waarbij die persoon zou worden ingezet. Dat is de logica zelve. Spreken van 'hinder' voor de gewone kijker gaat iets te ver. Hij wordt wel geconfronteerd met de zogenoemde permanente uitsnijding in het beeld. Technisch is het nog niet mogelijk om een tweede beeld met gebarentolk op verzoek toe te voegen aan het gewone beeld. Dat zou natuurlijk de ideale oplossing zijn. Via een applicatie zou de kijker dan de keuze hebben. Bij de evaluatie van het e-VRT-project, waarover straks een vraag volgt, zal die zaak zeker worden onderzocht.

Mijnheer Gatz, slechts een klein aantal doven heeft een leesprobleem. U zegt dat dit systeem niet is aangepast voor jeugdprogramma's. Volgens de VRT wordt de presentatietijd van de ondertiteling van kinderprogramma's verlengd, waardoor kinderen voor evenveel tekst zowat 30 percent meer leestijd krijgen dan volwassenen. Vrij vertaald wil dit zeggen dat de ondertiteling langer in beeld blijft, zodat de leestijd wordt verhoogd.

In sommige buurlanden zijn er inderdaad uitzendingen met gebarentaal. Meestal gaat het om speciale reeksen voor de doelgroep of om de herhaling van een avondprogramma tijdens de daguren. De RTBF, die nu pas begint te experimenteren met ondertiteling voor doven en slechthorenden, zendt het avondjournaal simultaan uit via de beide netten. Op het tweede net wordt de gebarentolk in beeld gebracht. De VRT heeft een andere keuze gemaakt qua uitzendschema. We kunnen ons wel de vraag stellen of het op termijn niet mogelijk is om met de nieuwe technologie bijkomende oplossingen te vinden.

U vroeg ook of de privé-zenders niet een minimum aantal programma's zou moeten ondertitelen. Ik zal u daar een duidelijk antwoord op geven. Op dit moment is er geen enkel wettelijk kader om dit op te leggen. Dit kan gebeuren via een Europese richtlijn of een Vlaams decreet. Ik hou er rekening mee dat dit onmiddellijk een storm van protest zou doen opwaaien vanuit de sector. Het is aan het parlement om te overwegen of er een wetgevend initiatief moet worden genomen. Er zijn tal van doelgroepen. Ik huiver er wel wat voor om ze bij wet toegang te geven tot een aantal applicaties.

Van Mechelen

De openbare omroep moet wel permanent uitdagingen aangaan. De VRT moet andere taken vervullen dan een commerciële zender. Waar mogelijk, moeten er oplossingen worden aangeboden. Ik kan u enkel zeggen dat men doet wat men kan.

Er is intens overleg met minister Vogels over tal van onderwerpen die te maken hebben met minderheden. Straks volgt trouwens een vraag over de integratie van allochtonen. Er gebeurt al heel wat. De openbare zender heeft een handige brochure uitgebracht waarin allerlei tips en info staan. De bedoeling is dat ook deze doelgroep kan worden bediend.

Mijnheer Gatz, er gebeurt reeds heel wat. Vragen staat echter vrij. Met het gebruik van de spraaktechnologie is de capaciteit sterk verhoogd. Er worden bijkomende inspanningen geleverd. De VRT bewijst dus dat dit probleem voor haar belangrijk is.

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben de eerste om te beamen dat de VRT niet bij de pakken blijft zitten en dat de uitdaging ernstig wordt genomen. Dat is een goede zaak. U hebt verwezen naar een aantal cijfers en programma's. Toch betreur ik de gekozen afweging inzake de problematiek van de dubbele beeldregie met als motivatie dat een gebarentolk de gewone kijkers zou storen. Ik deel die mening niet. Ik kan me voorstellen dat dit andere mensen wel stoort maar daar gaat het niet over. Op zich vind ik het spijtig dat men de balans in de andere richting laat overslaan.

Mijnheer de minister, wanneer zal het technisch mogelijk zijn om op verzoek een beeld met gebarentolk aan te bieden ? Ik weet wel dat dit niet binnen 6 maanden zal kunnen. Zo eenvoudig zit het nu eenmaal niet in elkaar.

De suggestie van de minister met betrekking tot de privé-zenders zal ik zeker in overweging nemen. We moeten eens nagaan of het Vlaams Parlement hier positief tegenover staat. Misschien moeten we eens een breder debat voeren over de houding van het Vlaams Parlement tegenover de privé-zenders.

Heeft het kabinet van de minister of de Vlaamse regering deze problematiek al eens bij de privé-zenders aangekaart ? Ik weet dat het allemaal een kwestie van geld is. Ondertiteling en gebarentaal

verhogen de kosten. Mijn geloof in sensibilisering is evenwel niet oneindig. Heeft de Vlaamse regering de privé-zenders al een duwtje in de rug proberen te geven ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Wat de timing betreft, wil ik erop wijzen dat we momenteel een uitgebreid digitaal thuisplatform uittesten. Dit systeem zal op 1 september 2002 volledig operationeel zijn.

Ik zal de directeur van dit project vragen of hij hiermee rekening kan houden en of dit technologisch haalbaar is. Als ik zie wat momenteel al mogelijk is, neem ik aan dat dit ook moet kunnen. Wanneer en hoe dit kan gebeuren en wie het zal betalen, is nog niet duidelijk. Hierover kunnen evenwel de nodige afspraken worden gemaakt.

Alle regionale omroepen hebben het symposium over de leefbaarheid van de regionale omroepen bijgewoond. Ik heb toen gevraagd of ze hier bijzondere aandacht aan wilden besteden. Mijns inziens brengen de regionale zenders bij uitstek nieuws dat deze doelgroep wil kunnen begrijpen.

Op een bepaald moment heb ik de VRT zelfs voorgesteld om eens na te gaan of de spraaktechnologie die de VRT heeft aangekocht, door middel van een overeenkomst ter beschikking van de regionale omroepen kan worden gesteld. Ik wil dit voorstel nog eens in herinnering brengen. Aangezien een aantal regionale omroepen op dat ogenblik overeenkomsten met de commerciële omroep aan het sluiten waren, kwam die vraag immers op een moeilijk moment. Het is nochtans steeds mijn enige bedoeling geweest om ervoor te zorgen dat de regionale zenders, die een voor de doelgroep interessante boodschap brengen, de kans krijgen om dit op een gelijke manier te activeren. Ik wil hiervoor gerust nog een bijkomende inspanning leveren.

Bij de VTM heb ik dit onderwerp nooit ter sprake gebracht. Ik zou de VTM hierover kunnen aanschrijven. Meer kan ik evenwel niet doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de problemen bij het uitzenden van must-carryzenders door de Brusselse kabelmaatschappijen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de problemen bij het uitzenden van must-carryzenders door de Brusselse kabelmaatschappijen.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, op 12 maart 2002 heeft in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand een gedachtewisseling met de minister over het beleid in Brussel en in de Vlaamse Rand plaatsgehad. Het mediabeleid is hierbij uitgebreid aan bod gekomen. Tijdens die gedachtewisseling heeft de minister verklaard dat de tekortkomingen met de must-carryzenders in Brussel tot het verleden behoren. In de praktijk blijkt evenwel dat die verklaring niet klopt.

Met betrekking tot JimTV en Vitaya hebben we navraag gedaan bij de vier Brusselse kabelmaatschappijen. Enkel de technische dienst van UPC heeft beweerd dat deze twee zenders worden doorgegeven. De technische diensten van Coditel en Brutélé hebben ons gemeld dat ze nog steeds besprekingen voeren en dat deze zenders later op het jaar aan het kabelaanbod zullen worden toegevoegd. WoluTV heeft onze vragen niet willen of kunnen beantwoorden.

– *De heer Carl Decaluwe treedt als voorzitter op.*

Deze zenders verschijnen blijkbaar nog om een andere reden niet in het aanbod van de Brusselse kabelmaatschappijen. Blijkbaar zien de zenders zich verplicht om met de kabelmaatschappijen over commerciële voorwaarden te onderhandelen. Hoewel de kabelmaatschappijen verplicht zijn om de zenders met een must-carrystatuut aan te bieden, bevinden ze zich in een oppermachtige positie.

Momenteel moet Vitaya betalen om op de kabel te mogen. Andere zenders, zoals MTV, VTM en zelfs een Griekse zender, krijgen hiervoor echter geld van de kabelmaatschappijen. Ik veronderstel dat de kabelmaatschappijen ervan uitgaan dat die zenders hen nieuwe abonnees zullen opleveren.

Mijnheer de minister, kunt u een opsomming geven van alle zenders die momenteel in Vlaanderen en in Brussel een must-carrystatuut hebben ? Wanneer zullen alle must-carryzenders in Brussel via de kabel worden aangeboden ? Welke contacten hebt u hierover al met de federale overheid, de Brusselse gemeenten en de kabelmaatschappijen gehad ? Hebt u vaak overleg met de betrokken actoren ? Bent u op de hoogte van de door mij aangehaalde financiële discriminaties ? Kunt u hier iets aan doen ? Hebt u hierover al overleg gepleegd met de Vlaamse regering of met de andere bestuursniveaus ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, de must-carryzenders zijn al herhaaldelijk in deze commissie besproken. Ik zal proberen om de zaken even kort op een rijtje te zetten.

Artikel 112 van de gecoördineerde mediadecreten stelt dat de Vlaamse kabelmaatschappijen de programma's van een aantal zenders moeten doorgeven. In de eerste plaats gaat het om de radio- en televisieprogramma's van de openbare omroep. In de tweede plaats gaat het om de televisieprogramma's van de door de Vlaamse Gemeenschap erkende particuliere omroepen die zich tot de in artikel 41 omschreven Vlaamse Gemeenschap richten en die onder meer programma's in het Nederlands aanbieden. In de derde plaats gaat het om de televisieprogramma's van de door de Vlaamse Gemeenschap erkende en in het Nederlands uitzendende regionale omroepen. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met het zendgebied van de betrokken zenders. In de vierde plaats gaat het om de programma's van de twee radio- en de twee televisiezenders van de openbare omroep van de Franse Gemeenschap en om de programma's van de radio-omroep van de Duitstalige Gemeenschap. Deze verplichting maakt deel uit van een soort wederkerigheidsakkoord dat de gemeenschappen met elkaar hebben afgesloten. In de vijfde plaats gaat het om de programma's van de twee Nederlandse openbare radio- en televisieomroepen.

Volgens artikel 13 van de wet van 30 maart 1995 moeten de kabelmaatschappijen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een aantal zenders aanbieden. In de eerste plaats gaat het hier om de programma's van de openbare omroepen die onder de Vlaamse en de Franse Gemeenschap ressorteren, namelijk de VRT en de RTBf. In de tweede plaats gaat het om de programma's die worden uitgezonden door een omroeporganisatie die onder de

Van Mechelen

Vlaamse of de Franse Gemeenschap ressorteert en die door de bevoegde minister is aangewezen.

De ministeriële besluiten van 17 januari 2001 en van 24 januari 2002 duiden aan welke programma's de kabelmaatschappijen op basis van artikel 13 van de wet van 30 maart 1995 moeten doorgeven. Wat Vlaamse omroepen betreft, gaat het hier om de zenders van de VMM, met name VTM, Kanaal 2 en JimTV, om de uitzendingen van Belgian Business Television, met name Kanaal Z, om de uitzendingen van Media in infinitum, met name Vitaya, om TV Brussel en om Event TV, dat na herhaald aandringen bij de bevoegde federale minister bij ministerieel besluit van 24 januari 2002 aan de lijst is toegevoegd.

Zoals u weet, is de federale overheid bevoegd voor het kabelnet in Brussel hoofdstad. Er is destijds afgesproken dat in de hoofdstad alle omroepprogramma's die in de beide gemeenschappen over een must-carrystatuut beschikken, ook in Brussel verplicht zouden worden doorgegeven. Op het vlak van de regelgeving is dit inmiddels in orde gebracht voor de Vlaamse omroepen. Tegen het besluit van 17 januari 2001 hebben de Brusselse kabelmaatschappijen evenwel een vernietigingsprocedure ingesteld bij de Raad van State, inzonderheid omdat hierin ook Canal Plus een must-carrystatuut heeft gekregen. Ik heb onder meer beslist dat de Vlaamse Gemeenschap in deze procedure zal bemiddelen.

Er zijn vanzelfsprekend geregeld contacten met de bevoegde administratieve overheid in Brussel, maar niet met de Brusselse gemeente en de kabelmaatschappij waarover ik geen enkele bevoegdheid heb. Ik wil er nog aan toevoegen dat tegen dit besluit eveneens een beroep werd ingesteld bij de Europese Commissie. Dit werd me gemeld door federaal minister Picqué in een brief van 5 december 2001, waarin hij er tevens aan toevoegt dat in de toekomst vermoedelijk alle must-carryzenders niet meer op de kabel zullen kunnen worden toegelaten.

Het klopt dat ik tijdens de vergadering van 12 maart 2002 een bijdrage heb geleverd aan het actieplan voor de Vlaamse Rand. Ik heb gesteld: 'Elke Vlaamse kabelabonnee in Vlaanderen, ook zij die niet bij een Vlaamse kabelmaatschappij zijn aangesloten, moeten in feite alle must-carry-omroepen ook in de toekomst kunnen ontvangen, evenals de openbare-omroepprogramma's van Nederland en de Franse Gemeenschap.' In het verle-

den zijn er terzake moeilijkheden geweest, onder meer in Wemmel en Drogenbos, waar de omroepen door de Brusselse kabelmaatschappijen worden verdeeld.

Coditel houdt zich nu met betrekking tot Event TV, Liberty, Kanaal Z en Vitaya, sedert geruime tijd strikt aan de Vlaamse regelgeving. Er worden mij of mijn administratie op dit ogenblik geen problemen gesignaleerd op het vlak van doorgifte van de Vlaamse omroepen in de Vlaamse Rand.

Wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, is de doorgifte van de Vlaamse omroepen niet altijd even evident. Soms is die problematisch, zoals bijvoorbeeld in de zomer en het najaar 2001 waarbij TV Brussel nogal wat hinder ondervond. Hier was sprake van een gebrekkige doorgifte als gevolg van storingen door UPC. Bij zulke problemen wordt via mijn administratie altijd onmiddellijk het BIPT gecontacteerd om de problemen op te sporen, de vaststellingen te doen en na te gaan in welke mate we die kunnen oplossen. Ik heb me in dit geval eveneens in verbinding gesteld met de federale minister om de gebrekkige doorgifte te verhelpen. Ik heb eveneens de voogdijoverheid van het BIPT hierover aangeschreven. Op die manier werd de betrokken kabelmaatschappij in kennis gesteld van het probleem. Deze belofte via de federale minister de problemen op te lossen.

Ik heb ondertussen moeten vaststellen dat vooral kleinere Vlaamse omroepen ondanks hun must-carrystatuut moeilijkheden ondervinden om op de Brusselse kabel te komen. Dit is voor een groot gedeelte te wijten aan de hoge vraagprijs van de kabelmaatschappijen. Mijn federale collega heeft daarover in de Kamercommissie verklaard geen kennis te kunnen geven van de tariefpolitiek van deze kabelmaatschappijen. In dit verband wil ik eraan herinneren dat in de Vlaamse regelgeving de kosteloze doorgifte decretaal is beperkt tot omroepprogramma's van de regionale en openbare omroep. Ik heb deze problematiek dan ook opnieuw bij de federale overheid aangekaart. Dit is gebeurd bij schrijven van 5 april 2002, zowel aan minister Picqué als aan premier Verhofstadt.

Tot slot verwijs ik ook naar de algemene problematiek over de must-carryregeling binnen de Vlaamse Gemeenschap. Uiteraard moet dit probleem worden gekoppeld aan het in vraag stellen van het vrij uitgebreide must-carrystatuut in Vlaanderen. Bij brief van 12 september 1999 heeft de Europese Commissie hierover opmerkingen geformuleerd. Tot op heden hebben we echter geen met redenen

Van Mechelen

omkleed advies ontvangen van de Europese Commissie.

Mijn administratie heeft ter zake een aantal voorstellen geformuleerd om het must-carrystatuut aan te passen. Het is mijn bedoeling om een regeling uit te werken waarbij het kind niet met het badwater wordt weggegooid. Op basis van deze voorstellen zijn er besprekingen en informele gesprekken geweest met de Europese Commissie. Het is koffiedik kijken wanneer er een definitief advies komt.

Als de Europese Commissie informeel het licht op groen zet, zal ik onmiddellijk een voorontwerp van decreet indienen. Die teksten zijn al klaar. Hierbij zal vanzelfsprekend rekening moeten worden gehouden met de nieuwe telecommunicatierichtlijn, zoals die op 14 februari 2002 is goedgekeurd. Daarin is voor elektronische communicatienetwerken een doorgifteverplichting opgenomen. Deze richtlijn zal nu binnen de 15 maanden moeten worden geïmplementeerd in de Vlaamse regelgeving. Ik heb daarover al een schrijven gericht aan de Vlaamse Mediaraad om zich hierover mee te bezinnen.

Op de vergadering van 11 maart 2002 heeft de Europese Commissie gesteld dat ze de Vlaamse Gemeenschap nu ook officieel haar standpunt zal toesturen. Dat zal ons toelaten om het decretaal werk definitief af te ronden en dit voorontwerp van decreet in te dienen. Ik heb de indruk dat de Europese Commissie gewoon heeft gewacht op de goedkeuring van de nieuwe telecomrichtlijn.

Als minister Picqué zegt dat het in de toekomst niet mogelijk zal zijn om alle must-carryzenders van de Vlaamse Gemeenschap te blijven uitzenden in Brussel, dan is dat een probleem van capaciteit. Er zijn nu al 17 zenders met een must-carrystatuut. Dat betekent vanzelfsprekend dat tal van andere buitenlandse zenders die dikwijls meer gegeerd zijn van de kabel moeten worden gegooid. Dit leidt uiteraard tot enige spanning. De technologie zal ons daar ongetwijfeld bij helpen. Via de breedband zullen de mogelijkheden worden gemultipliceerd en zullen ongeveer 200 zenders op de kabel kunnen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw lang en verhelderend antwoord. Ik ben geschrokken van de kritiek van Europa. Het is erg belangrijk erover te waken dat mensen niet worden afgesneden van essentiële informatie. Er moet voor Brussel een evenwicht worden gezocht in het aanbod van Nederlands- en Franstalige zenders. Daarnaast zijn er de vele buitenlandse zenders waar ook vraag naar is. We blijven ervoor ijveren om een palet aan zenders te kunnen zien. Ik zou niet graag hebben dat de Vlamingen in Brussel het moeten hebben van één zender. Ik kijk af en toe eens naar de staatszenders van Turkije of Marokko en zou het erg vinden dat we op dat niveau informatie zouden krijgen. We moeten kunnen rekenen op een gelijkwaardig aanbod als in de rest van Vlaanderen. U geeft me weinig hoop dat u een sterke hefboom hebt om de kabelmaatschappijen te dwingen zenders als Vitaya op de kabel te plaatsen. U hebt ook geen enkele hefboom om het commerciële beleid van die maatschappijen aan banden te leggen. Ik vind dat bijzonder eigenaardig.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik benadruk dat ik in deze commissie duidelijk gesteld heb dat ik in het najaar van 2001 aan enkele topmensen uit de kabelsector formeel heb gevraagd om hun tariefpolitiek transparant te maken. Er zijn commerciële stations die geld krijgen om op de kabel te komen, terwijl andere daarvoor moeten betalen. Tussen de commerciële stations die moeten betalen, zijn er bovendien nog tal van discrepanties.

Zoals u weet, wacht ik eigenlijk op de integratie van de kabel bij één maatschappij, namelijk Telenet. Daardoor zal ik uiteindelijk nog twee gesprekspartners hebben, namelijk de zuivere intercommunales en Telenet. Vervolgens zal het debat gefinaliseerd moeten worden.

Ik heb hen in alle duidelijkheid gezegd dat ik bij het uitblijven van een transparante regeling tegen de zomer, in het najaar zelf decretale initiatieven zal nemen. Dit geldt echter niet voor Brussel vermits Brussel onder de federale wetgeving valt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de initiatieven voor meer minderheden in de media, inzonderheid de VRT

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Den Heuvel tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de initiatieven voor meer minderheden in de media, inzonderheid de VRT.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik weet dat mijn vraag over een delicaat onderwerp handelt, maar het is zeker niet mijn bedoeling om te charge-ren. Toch moeten over de minderheden en de media een aantal vragen worden gesteld en ik hoop dan ook dat u mij een duidelijk antwoord zult geven.

Medio april kwam het concept van de allochtonen-zender in de actualiteit. Minister Vogels sprak zich toen positief uit over het idee van een informatieve tv-zender voor de migrantengemeenschap. Hoe de zender er concreet moest uitzien, was nog niet duidelijk. Daarover heeft de minister zich niet uitgesproken. Er werden ook geen uitspraken gedaan over de vorm : een aparte zender, een onderdeel van de VRT of misschien een samenwerking met een regionale televisiezender.

Kort daarna heeft de Vlaamse regering een duidelijk standpunt ingenomen. Zij zag een aparte zender helemaal niet zitten en verwees daarbij naar de beheersovereenkomst met de VRT waarin staat dat deze bijzondere aandacht moet hebben voor de minderheden. Ik heb de beheersovereenkomst nog eens grondig nagelezen en daarin staat dat de VRT zelf moet bepalen hoe zij die bijzondere aandacht voor minderheden concreet zal uitwerken of toepassen. De Vlaamse regering verwacht dan ook van de VRT concrete voorstellen over hoe ze dat in haar uitzendingen waarmaakt of zal waarmaken. Daartoe zou u, op grond van uw mediabevoegdheid, contact opnemen met de openbare omroep.

In de beheersovereenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap 2002-2006 wordt onder meer als opdracht gesteld dat de VRT een belangrijke rol moet vervullen bij het verder ontwikkelen van de identiteit en diversiteit van de Vlaamse cul-

tuur en van een democratische en verdraagzame samenleving.

De ontmoetingsdag tussen allochtonen en de VRT die in het voorjaar van 2001 plaatsvond, past in deze opdracht. De initiatiefnemers planden daarop een vervolg met het project 'Allochtonen en Media' omdat ze, alle goede bedoelingen ten spijt, vaststellen dat de participatie van en de beeldvorming over allochtonen in de Vlaamse media nog altijd veel te wensen over laat.

– *De heer Jos Stassen, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Ondertussen is de opvolging van dat project volop aan de gang. Ikzelf was aanwezig op één van de vier studiedagen die daarover in het Provinciehuis van Antwerpen plaatsvonden. Een van de initiatiefnemers was de cineast Georges Kamanayo, een man die zichzelf bij wijze van spreken wat als de go-between tussen de media en de allochtone gemeenschap ziet. Hij formuleerde toen een aantal vaststellingen.

Volgens Georges Kamanayo komen allochtonen of mensen die de multiculturele samenleving propageren maar weinig aan bod in tv-programma's. Ik heb het niet over de VRT alleen, maar over de media in het algemeen. Verder stelt hij vast dat er bijna uitsluitend negatieve berichten de wereld ingestuurd worden, waardoor de indruk zou ontstaan dat alle allochtonen ofwel asielzoekers, ofwel kleine criminelen zijn. Die negatieve beeldvorming over de allochtonen wordt volgens Georges Kamanayo – die zich wellicht heeft gebaseerd op onderzoeken of ervaringen – nog verder in de hand gewerkt door de commercialisering van de media. In dit verband zegt hij het volgende : 'Slecht nieuws rendeert, goed nieuws niet'. Het feit dat vooral negatieve berichten de wereld ingestuurd worden, is daar een voorbeeld en bewijs van.

Verder stelde hij dat allochtonen actiever aanwezig zouden moeten zijn in de media, en dit zowel voor als achter de camera. Die aanwezigheid moet zich ook uiten in kranten en dergelijke meer.

Vervolgens pleitte hij ervoor dat de VRT 10 percent allochtonen in dienst zou nemen. Nu zou dit slechts ongeveer 1 percent zijn. Ik begrijp wel dat dit vrij moeilijk te realiseren is omdat ook rekening moet worden gehouden met bepaalde te volgen opleidingen om bepaalde functies te kunnen uitoefenen. Misschien kunnen initiatieven worden genomen om daaraan tegemoet te komen.

Van Den Heuvel

Tot slot stelde Georges Kamanayo dat bij de VRT zeker de wil aanwezig is en dat daar ook af en toe positieve zaken gerealiseerd en in beeld gebracht worden. Toch is hij van oordeel dat het hier een onvoldoende ontwikkelde algemene beleidslijn betreft en dat het meer om losse initiatieven gaat. Hij wees er ook op dat bijvoorbeeld de BBC van het allochtonenbeleid als het ware een verkoopsargument heeft gemaakt en het heeft uitgewerkt tot een werkbaar instrument om die lijn duidelijk te kunnen trekken.

Ook het Forum Organisaties Etnisch-Culturele Minderheden heeft zich in dit debat uitgesproken. Dit forum pleit niet zozeer voor een aparte zender of voor aparte programma's, dan wel voor allochtone televisie. Het vraagt dus een communicatiekanaal waardoor kan worden gecommuniceerd tussen onze gemeenschap en de minderheden die hier verblijven.

Ik wil hier ook even Alexander Doust aanhalen. Alexander Doust is een onderzoeker op het vlak van sociale wetenschappen die doctoreert met een proefschrift rond televisiefictie. Hij stelt vast dat er sinds de jaren '50 – dus sinds de sterke opkomst van de televisie – voor de televisie een belangrijke rol is weggelegd in de vorming van de Vlaamse identiteit. Verder stelde hij vast dat er in de huidige fictiereeksen te weinig ruimte is voor het 'andere', waarmee hij ook de allochtonen bedoelt. Zijn vaststelling is dat de tv-wereld relatief besloten blijft en dit terwijl een open en divers beeld van Vlaanderen – als het ware een Kleurrijk Vlaanderen – net nu heel belangrijk is.

Ik wil ook nog even de aandacht vestigen op de kranten, want ook die vervullen een belangrijke rol in het debat. Kranten zijn voor het agenderen van bepaalde thema's minstens even belangrijk als televisie.

Ik wil u dan ook de volgende vragen stellen. Wat is het actuele standpunt van de Vlaamse regering over de beeldvorming van minderheden op de openbare omroep? Welke zijn uw aandachtspunten voor het gesprek met de VRT? Op welke termijn verwacht u een concreet plan van de VRT? Zult u ook nog andere initiatieven nemen, ten aanzien van andere media?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de Vlaamse regering is geen voorstander van de oprichting van een afzonderlijke allochtone zender. Wel is de Vlaamse regering van oordeel dat de aandacht voor minderheidsgroepen behoort tot de expliciete opdracht van de openbare omroep, de VRT.

Ik zie dat u intussen het gezelschap hebt gekregen van de heer Vermeulen. Hij kan beschouwd worden als de gangmaker om deze problematiek mee op te nemen in de nieuwe beheersovereenkomst. Bij deze overeenkomst die werd afgesloten voor de periode 2002-2006 hebben we dit onderwerp als een rode draad doorheen de beheersovereenkomst opgenomen om ervoor te zorgen dat dit aspect nadrukkelijk in die beheersovereenkomst aan bod komt.

Opdat men niet zou terugvallen op een of ander artikelje citeer ik eerst de volgende zinnen uit de beheersovereenkomst: 'De publieke omroep is een factor voor sociale binding en integratie van alle individuen, groepen en gemeenschappen. [...] De publieke omroep zorgt voor de ontwikkeling en structurering van programmaschema's voor een breed publiek met aandacht voor minderheden. [...] De publieke omroep is een forum voor publieke discussies waarbij een zo breed mogelijk spectrum van inzichten en opinies kunnen worden aangeboden. [...] De publieke omroep zorgt voor onpartijdige en onafhankelijke uitzendingen van nieuws, informatie en commentaar en zorgt voor de ontwikkeling van een pluralistische, innovatieve en gevarieerde programmering met onder meer een hoge ethische en kwaliteitsstandaard. [...] De publieke omroep zorgt voor het uitdragen van verschillende filosofische en religieuze ideeën met het doel het wederzijds begrip te versterken, de onderlinge tolerantie te vergroten en gemeenschapsrelaties en een pluri-etnische en multiculturele samenleving te stimuleren. [...] De publieke omroep draagt bij aan een grotere waardering en verspreiding van de verscheidenheid van het nationale en het Europese culturele erfgoed. [...] De publieke omroep zorgt ervoor dat programma's een belangrijk aandeel bevatten van originele producties, films, drama's en andere creatieve werken waarbij ook aandacht zou besteed worden aan die dingen die misschien niet evident zijn voor een commerciële omroep'.

En zo kan ik nog een tijdje doorgaan om aan te tonen dat heel die zorg voor de problematiek van participatie en vooral integratie van allochtonen een heel bijzonder aandachtspunt vormt.

Van Mechelen

We hebben daarover een lang en constructief debat gevoerd binnen de Vlaamse regering. De conclusie was dat de minister van Welzijn, ook bevoegd voor minderheden, en de minister van Media daarover een gesprek zouden voeren met de VRT. Ondanks de woelige mediatijden die we thans beleven, heeft dit gesprek toevallig gisterenavond plaatsgevonden in aanwezigheid van minister Vogels, van mezelf en van onze respectieve kabinet-medewerkers enerzijds en van de heer De Graeve, mevrouw von Wackerbarth en de heer De Vreese van de VRT anderzijds. Van de zijde van de VRT ging het dus om de gedelegeerd bestuurder, de directeur Televisie en de HR-manager. We bleken snel op dezelfde golflengte te zitten over het feit dat niet gepleit wordt voor de oprichting van een allochtone zender.

In het zoeken naar het antwoord op de vraag hoe die participatie en integratie uiteindelijk tot stand kunnen worden gebracht, werd eerst gekeken welke initiatieven de VRT de voorbije jaren reeds heeft genomen. Ik denk daarbij ook aan de personeelsaanwerving waarbij de openbare omroep nadrukkelijk inspanningen levert om dit soort mensen de kans te geven om in dienst te treden. Eén van de grote problemen – en het gaat hier niet om een probleem van de allochtonen, maar om een bijna universeel aanwervingsprobleem van de VRT – blijkt de taaltest te zijn, een test die afgenomen wordt nadat men geslaagd is in een screentest. In de beheersovereenkomst wordt immers een grote taalvaardigheid als essentiële kwaliteit vereist, een vereiste die heel wat kandidaten doet sneuvelen.

Dit is niet alleen een probleem van allochtonen. Op het vlak van taal beginnen Vlamingen slechter te scoren. Dat is zorgwekkend. Zowel de gesproken als de geschreven taalvaardigheid is voor gelijk welk mediabedrijf een *conditio sine qua non*. Ik ben het er niet mee eens dat we hiervoor de drempel moeten verlagen. We zoeken wel naar mechanismen om diegenen die slagen in een screentest of blijf geven van voldoende capaciteiten om het waar te maken op radio of televisie, een bijkomende opleiding aan te bieden. De vraag is wie die dan moet verstrekken en hoe de zaak moet worden georganiseerd. Gisterenavond werden hierover een aantal ideeën naar voren gebracht. Ik zal met minister Vogels en minister Landuyt nagaan in welke mate we binnen de reguliere circuits – zoals de VDAB – in specifieke opleidingen kunnen voorzien om de taal en taalvaardigheid van autochtone of allochtone Vlamingen via bijvoorbeeld logopedie te verhogen.

De VRT streeft bewust de participatie van allochtonen op het scherm na. De allochtonen maken deel uit van onze multiculturele samenleving. De openbare omroep is dan ook vragende partij om ze te betrekken bij bijvoorbeeld de Zevende Dag of spelprogramma's als publiek of lid van de panels. Op de vraag moet natuurlijk een aanbod volgen. Minister Vogels van Welzijn zal een initiatief nemen om na te gaan of het mogelijk is een help desk op te richten om in te spelen op de vraag. Onder meer het team van de Zevende Dag is vragende partij om te zien in welke mate allochtonen op een normale manier kunnen participeren.

Op de vraag of er specifieke programma's moeten worden gemaakt voor allochtonen was het antwoord dat dit minder aangewezen was. Experimenten uit het verleden, zoals *Couleur Locale*, hebben aangetoond dat er dan wordt weggezapt terwijl het net de bedoeling is om Vlamingen en allochtonen maximaal te doen participeren. De oplossing zit vervat in het opnemen van die groep in de normale programmatie. Ze komen hierdoor meer en beter aan bod.

We hebben afgesproken dat de VRT bij de evaluatie van de beheersovereenkomst, die in september of uiterlijk begin oktober in deze commissie zal plaatsvinden, een tijdschema en stappenplan zal trachten te introduceren. De bedoeling hiervan is dat alle inspanningen die nu reeds worden geleverd, aansluiten bij de beheersovereenkomst voor 2002 tot 2006. Dit zou expliciet verder worden uitgewerkt voor de toekomst. Het engagement van de – weliswaar afscheid nemende – gedelegeerd bestuurder was voor deze materie bijzonder groot. Dit alles moet uitmonden in een nota die tussen de evaluatie in september en die van 2003 de rol van de VRT als Vlaamse openbare omroep in een multiculturele samenleving verder uitwerkt. Het is de ambitie van de directie van de VRT om een strategie uit te tekenen waaraan de programmamakers spontaan en bewust kunnen participeren. Het heeft immers geen zin hen zaken op te leggen waar ze niet achter staan. We weten op voorhand dat daar brol uit voortkomt. Dat is niet de bedoeling.

Wat dit betreft, is het debat op gang gebracht. Het is een waardevolle discussie. Er zullen inspanningen worden geleverd. Er is een probleem van input om een output te genereren. We stellen bijvoorbeeld vast dat de instroom van allochtonen in de Vlaamse film- en toneelscholen bijzonder laag is. Het is dan ook logisch dat de output naar een mediabedrijf ook bijzonder laag is. Die specifieke opleidingen worden blijkbaar niet gevolgd door allochtonen.

Van Mechelen

Minister Vogels heeft zich geëngageerd om samen met minister Vanderpoorten na te gaan of er doelgerichte initiatieven kunnen worden genomen. De minister van Wetenschapsbeleid zoekt naar de formule om jonge mensen, en in het bijzonder jonge meisjes, te overtuigen om een opleiding voor burgerlijk ingenieur te volgen. Op dezelfde manier zullen we moeten nagaan welke initiatieven kunnen worden genomen op het vlak van communicatie en informatie zodat de allochtonen bijvoorbeeld naar de filmschool gaan en kiezen voor de richting regieassistent, scenarist of om te leren acteren. Daar ligt immers het rekruteringssterrein van de mediabedrijven.

Op dat vlak hebben we een aantal zaken uitgewerkt. Minister Vogels zal de coördinatie op zich nemen. Ze is immers bevoegd voor het minderhedenbeleid. De VRT zal dit van zeer nabij opvolgen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord en voor uw engagement om de zaak op te volgen. Het feit dat de allochtone zender in de actualiteit is gekomen, heeft iedereen bewust gemaakt dat er heel wat moet gebeuren. Er zijn reeds een groot aantal initiatieven genomen. We moeten extra zorg besteden en extra inspanningen leveren om die te kunnen voortzetten.

Het is goed dat het probleem is opgenomen in de beheersovereenkomst. Ik nodig mezelf uit bij de bespreking van de evaluatie in het najaar.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het project digitale VRT-televisie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het project digitale VRT-televisie.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer minister, geachte collega's, een honderdtal gezinnen uit Schoten en omgeving nemen al gedurende een tijd deel aan een proefproject van de VRT. De openbare omroep heeft een samenwerkingsverband met Belgacom uitgewerkt over de digitale interactieve televisie. In 2002 zouden de resultaten hiervan op tafel moeten liggen. Als we de berichtgeving mogen geloven, is er enige vertraging omdat er technische problemen zouden zijn. De interactiviteit zou niet zo vlot verlopen en de box zou niet optimaal werken bij de proefgezinnen. We hebben zelf de demonstraties kunnen volgen. Op dat moment liep alles wel bijzonder vlot. In de praktijk ligt dit blijkbaar enigszins anders.

Ik heb ook gelezen dat de heer De Graeve hierop heeft geanticipeerd door te stellen dat het om een proefproject gaat en niet om een commerciële launch. Toch gaat het, indien het systeem slaagt, om het meest geavanceerde systeem inzake interactieve televisie.

Mijnheer de minister, wat zijn de oorzaken van de vertraging van dit proefproject voor interactieve televisie en – vooral – wat zijn de budgettaire consequenties hiervan ? Onder uw impuls zijn er belangrijke inspanningen geleverd om hiervoor in de nodige middelen te voorzien. We weten allemaal dat er bij vertragingen door technische oorzaken, budgettaire gevolgen kunnen zijn. Wanneer wordt het project geëvalueerd ? Wat is de timing ? Dit is belangrijk in het licht van de evaluatie van de beheersovereenkomst. In welke mate zal het voor andere omroepen mogelijk zijn om mee te participeren aan het digitaal platform ? Ik denk daarbij in de eerste plaats aan de commerciële omroep. Indien het project slaagt, heeft deze er immers alle belang bij om hieraan deel te nemen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, vooraf zal ik een samenvatting geven over waar we vandaan komen, waar we staan en – vooral – wat de toekomst is van dit project. Een aantal media hebben in dit verband gealludeerd op het vertrek van de gedelegeerd bestuurder. Ik ontken ten stelligste dat het een met het ander te maken heeft.

In de beheersovereenkomst 2002-2006, die op 7 juni 2001 werd afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT, werd het project e-VRT

Van Mechelen

omschreven als 'een onderzoeks- en ontwikkelingsforum van de VRT dat gericht is op het organiseren, begeleiden, stimuleren, verspreiden en opvolgen van voor Vlaanderen nieuwe activiteiten op het vlak van de media. Met het proefproject digitaal thuisplatform, uitgevoerd in het kader van e-VRT, heeft de VRT als doelstelling de haalbaarheid in de praktijk te onderzoeken van een alternatieve distributiemethode, een innovatief aanbod van eigen Vlaamse inhoud met toegevoegde waarde voor de burger en een concept dat een inhoudelijke en technologische invulling geeft aan de politieke wil om een duale informatiemaatschappij te vermijden tussen wie wel en wie geen toegang heeft tot deze informatiemaatschappij.'

De bedoeling was via een proefproject en een panel van 100 gezinnen dit nieuwe interactieve aanbod uit te testen. De engagementen van de Vlaamse Gemeenschap en de VRT, die op 7 juni 2001 het voorwerp uitmaakten van de algemene beheersovereenkomst, werden in detail geregeld in een bijzonder akkoord inzake innovatieve media-projecten van de e-VRT. Ze werd in de zomer van vorig jaar ondertekend door de heer De Graeve en mezelf.

U hebt zelf kennis kunnen maken met het project. Twee weken geleden heb ik het hele project doorlopen met de heer Sorgeloos. Ik was verrast over wat nu weer allemaal meer kan ten opzichte van twee maanden geleden. Er wordt onophoudelijk voortgewerkt aan de verrijking van de inhoud. Het project staat steeds meer op punt. Mijnheer de voorzitter, het is meer dan de moeite waard om de resultaten opnieuw te bekijken.

Wat is er echter misgelopen? Indien het allemaal rozengeur en maneschijn zou zijn, dan was er geen probleem. De VRT werkt met een aantal zogenoemde beta users, die uit eigen huis komen. Men mag daar bij wijze van spreken letterlijk binnen en buiten lopen om het project op te starten. De VRT werkt ook met 100 test users, aangeduid via een zeer minutieuze screening. Ze hebben dezelfde kijkattitudes als degenen die werden geselecteerd op basis van de CIM-studies. Op een paar afwijkingen na, is het kijkgedrag hetzelfde. Bij de 100 testgezinnen heeft men iets meer aandacht besteed aan het kijkgedrag van expliciet jongere kijkers. Ik denk daarbij aan de jongeren die het surfen op internet meer dan gewoon zijn. De VRT heeft in dit verband samenwerkingsakkoorden met Belgacom en met Fuji Siemens SBS afgesloten. Een aantal setup boxen zijn gebouwd.

De eerste vertraging is in de loop van vorig jaar ontstaan omdat Microsoft, op het ogenblik dat de software zo goed als klaar was, heeft besloten om de Windows 98-versie niet langer te ondersteunen. De omschakeling naar Windows XP is uiteraard een hele metamorfose geweest. Na de voltooiing hiervan is evenwel gebleken dat de versie van Windows XP die voor de programmatie van de setup boxen is gebruikt onvoldoende stabiel is. Omwille van de problemen die hierdoor zijn ontstaan, hebben we in april en mei jongstleden moeten besluiten dat het niet verstandig zou zijn op deze manier een representatief testproject uit te voeren. Om die reden zijn een aantal setup boxen weer opgehaald.

Er is inmiddels een overeenkomst met Fuji Siemens SBS opgesteld. Ik heb de kladversie van deze overeenkomst, die morgen zal worden ondertekend, kunnen inkijken. In de overeenkomst zijn een volledige timing en een financieel kader opgenomen die de openbare omroep volledig vrijwaren. Bovendien worden de verantwoordelijkheden van de verschillende partners duidelijk omschreven. De VRT, Belgacom en Fuji Siemens SBS hebben de ambitie om het project weer op te starten en te doen slagen.

De overeenkomst bevat een aantal bepalingen over de evaluatie van het project. De VRT heeft een specifieke rapporteringsverplichting inzake de e-VRT-projecten. Daarnaast is er nog een algemene jaarlijkse rapportering. Dit jaar zal die waarschijnlijk in september worden uitgevoerd. Deze inhoudelijk uitgewerkte schriftelijke rapportering moet aan de Vlaamse regering worden overgemaakt.

Als bevoegd minister heb ik in dit verband een specifiek opvolgingscomité opgericht. Dit comité bestaat uit drie vertegenwoordigers van de VRT en uit drie onafhankelijke academici. Het comité ontvangt en bespreekt de verslagen. Op geregelde tijdstippen brengt het bij mij verslag uit over de stand van zaken. Toevallig heeft dit comité gisteren de VRT bezocht om de problematiek van de e-VRT-projecten nog eens in kaart te brengen, om de technische moeilijkheden te bespreken en om kennis te nemen van de evoluties van de laatste maanden.

Een van de academici die deel uitmaken van het comité staat bekend als een scepticus ten aanzien van al deze projecten. Gisteren heeft hij de VRT evenwel zeer verwonderd verlaten. Hij heeft nu het gevoel dat hier meer inzit dan hij tevoren vermoedde. Een ander lid van het comité heeft gevraagd waarom we deze projecten niet op een Eu-

Van Mechelen

ropees niveau proberen te realiseren. Het is de bedoeling om op dit vlak de nodige stappen te zetten.

Enkele vertegenwoordigers van het kabinet van Europees commissaris Liikanen hebben de VRT onlangs bezocht. Ze zijn dermate begeistert weer vertrokken dat de Europese commissaris de projecten zelf zal komen bekijken. Ze beschouwen e-VRT momenteel zelfs als een mogelijke oplossing om de digitale kloof in Vlaanderen en in de rest van Europa te dichten. Via het televisietoestel kunnen we een aantal momenteel nog aan PC's gebonden applicaties in elke Vlaamse huiskamer introduceren. Dit is trouwens steeds het uitgangspunt van deze projecten geweest.

Dit ambitieuze en innovatieve project verloopt met vallen en opstaan. Op dit ogenblik kan ik evenwel aankondigen dat we tegen het einde van dit jaar over voldoende resultaten zullen beschikken om te kunnen inschatten of de Vlaming e-VRT apprecieert en wat hij met de setup box zou willen doen. In het voorjaar van 2003 zullen we dan kunnen beslissen op welke manier we e-VRT verder willen uitbouwen en of bepaalde elementen nog kunnen worden versneld.

De heer De Graeve heeft e-VRT binnen de EBU steeds verdedigd. Onder meer in Duitsland leeft een grote interesse om dit project eventueel over te nemen.

Zoals bij elk innovatief project, zijn aan e-VRT bepaalde risico's verbonden. Dit is geen nieuw gegeven. Als e-VRT slaagt, zal de opbrengst evenwel veel groter zijn dan de risico's die we momenteel nemen. Via dit innovatiebeleid kunnen de Vlaamse Gemeenschap en de openbare omroep, die een universeledienstverleningsopdracht heeft, elkaar vinden. Samen kunnen ze iets opstarten dat in eerste instantie kostenintensief is, maar dat in tweede instantie zo breed mogelijk zal worden verspreid en de hele Vlaamse mediasector ten goede zal komen.

Er zijn in dit verband al talloze gesprekken gevoerd. Ook de zenders van de VMM hebben de vraag gekregen om in deze projecten te stappen. Op die manier zouden we de drie netten van de VRT en de drie netten van de VMM kunnen aanbieden. Sinds VT4 een Vlaamse zender is geworden, is ook naar de interesse van deze zender gepeild.

We spelen geen verstoppertje. Wat we hebben, willen we gerust tonen en beschikbaar stellen. We willen gewoon nagaan of dit een goede formule is om de toegang tot de informatiemaatschappij mogelijk te maken. Het spreekt vanzelf dat het hier een meerjarenplan betreft.

Het is uiteraard niet allemaal rozengeur en maneschijn. We zijn afhankelijk van heel wat factoren. Het gedeelte dat de openbare omroep moet invullen, betreft vooral de inhoud en de formatie van het concept. Dit gedeelte loopt momenteel als een trein.

De hardware- en softwareproblemen met de setup boxen hebben de zaak wat afgeremd. Dat een belangrijke Duitse omroep in onze projecten is geïnteresseerd en gesprekken met Fuji Siemens SBS heeft aangeknoopt, zou een zo efficiënt mogelijke behandeling van de bestaande problemen kunnen stimuleren. We willen de 100 opgehaalde setup boxen volledig in orde brengen en uittesten voor we ze weer in Schoten afleveren. Er zijn trouwens mensen die de setup box enkel wilden inleveren nadat de VRT hen had gegarandeerd dat ze de box terugkrijgen.

Een van de applicaties die de mensen al spelenderwijs zijn beginnen gebruiken, is de mogelijkheid om een programma stil te zetten en iets later weer op te starten. Hetzelfde geldt trouwens voor de zeer eenvoudige manier waarop programma's kunnen worden opgenomen. De harde schijf heeft op dit ogenblik een opnamecapaciteit van elf uur. Een aantal applicaties hebben snel ingang gevonden. Een aantal oudere participanten, mensen van de derde leeftijd, hebben zelfs hun vakantie via het televisietoestel besteld.

Het project is nu even afgeremd. Normaal gezien beslissen we morgen om op 1 september 2002 alles weer op volle kracht op te starten. Tegen het einde van het jaar moeten we een duidelijk zicht hebben op wat kan en wat niet kan. In het voorjaar van 2003 zullen we de lopende projecten verder evalueren.

Zodra het tussentijds rapport door de Vlaamse regering is besproken, zal ik het aan de leden van deze commissie overmaken.

De voorzitter : Zodra we over het tussentijds rapport beschikken, zullen we een bezoek aan de VRT brengen om de stand van zaken eens ter plaatse te bekijken.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord. Deze problematiek is in de media enigszins negatief afgeschilderd. De minister heeft hier weer een positieve draai aan gegeven.

Het is lang geleden dat een openbare omroep in Europees perspectief het voortouw heeft genomen om een zo moderne doorbraak te realiseren.

Over de samenwerking met andere zenders hebben ook heel wat geruchten de ronde gedaan. Ik stel vast dat er een grote openheid is en dat constructief samenwerken mogelijk is. Mijns inziens is dit een zeer positief gegeven.

Ik zou de minister in dit verband nog een laatste vraagje willen stellen. Is het zo dat de opgelopen vertraging geen budgettaire consequenties zal hebben ?

Minister Dirk Van Mechelen : Er zijn absoluut geen budgettaire consequenties.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.55 uur.*
